

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Které zásadní změny od 1. ledna 2009 platí v nemocenském pojištění

1. ledna 2009 začne platit nový zákon o nemocenském pojištění (zákon č. [187/2006](#) Sb.), který přinese řadu změn. Ty se mimo jiné týkají účasti na nemocenském pojištění, výpočtu a výplaty dávek, ošetřování člena rodiny či stanovení sankcí. Česká správa sociálního zabezpečení proto přináší přehled nejpodstatnějších změn, které se lidí přímo dotýkají.

1. **Nemocenské** bude nově náležet **až od 15. kalendářního dne** dočasné pracovní neschopnosti (karantény). **Prvních 14 dní pracovní neschopnosti** nebo karantény bude zaměstnavatel vyplácet svému zaměstnanci **náhradu mzdy**. Ta se poskytuje **za pracovní dny** a to jen v době trvání pracovního vztahu. Při dočasné pracovní neschopnosti se náhrada mzdy vyplácí **od čtvrtého pracovního dne**, při karanténě od prvního pracovního dne.

2. **Všechny dávky nemocenského pojištění** (tj. nemocenské, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, peněžité pomoci v mateřství a ošetřovné) budou zaměstnancům a osobám samostatně výdělečně činným (OSVČ) nově **vyplácet pouze** okresní, v Praze Pražská, v Brně Městská, **správy sociálního zabezpečení** (OSSZ/PSSZ/MSSZ). Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, peněžité pomoci v mateřství a ošetřovné budou náležet ode dne vzniku.

3. Jsou stanoveny **tři redukční hranice** (v roce 2008 byly dvě redukční hranice). Denní vyměřovací základ pro výpočet dávek nemocenského pojištění se bude **redukovat**:

- částka do **786 Kč** se bude **po celou dobu** pobírání nemocenského a podpory při ošetřování člena rodiny započítávat z **90 %**,
- částka **od 786 Kč do 1 178 Kč** se bude počítat ze **60 %** a
- částka **od 1 178 Kč do 2 356 Kč** se započítává z **30 %**.

K částce nad třetí redukční hranici se nebude přihlížet. Pro účely peněžité pomoci v mateřství a vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství se postupuje stejně s tím, že se částka do první redukční hranice počítá **100 %**. Dávky nemocenského pojištění se - stejně jako dosud - **vypočítají z denního vyměřovacího základu** (DVZ). Tím je zjednodušeně řečeno denní průměr ze součtu hrubých příjmů za 12 kalendářních měsíců před vznikem nároku na dávku. U OSVČ je nemocenské pojištění dobrovolné a vyměřovacím základem pro placení pojistného je částka, kterou si OSVČ sama určí bez ohledu na dosažené příjmy a výdaje. **Procentní sazba** pro výpočet nemocenského z redukovaného DVZ se od 1. 1. 2009 **nemění** a bude stejně jako dosud **odstupňovaná**.

Příklad výpočtu nemocenského:

Vyměřovací základ pojištěnce v rozhodném období byl 185 000 Kč. Denní vyměřovací základ před redukcí činí 506,85 Kč (185 000 Kč : 365 dnů). Z částky do první redukční hranice, tzn. v tomto případě z částky 506,85 Kč, se u nemocenského započte 90 %. Nemocenské tak bude: za kalendářní den od 15. do 30. dne pracovní neschopnosti 275 Kč (506,85 Kč x 90 % = 457 x 60 % = 274,20 Kč), od 31. dne do 60. dne pracovní neschopnosti 302 Kč (457 Kč x 66 % = 301,62 Kč) a od 61. dne pracovní neschopnosti 330 Kč (457 Kč x 72 % = 329,04 Kč), zaokrouhloeno na celé Kč.

4. **Režim dočasně práceneschopného pojištěnce** stanovuje ošetřující lékař při rozhodnutí o vzniku pracovní neschopnosti. A pouze lékař jej může při změně zdravotního stavu změnit. V době, kdy **zaměstnavatel** vyplácí práceneschopnému náhradu mzdy, **může sám kontrolovat** dodržování stanoveného režimu, nebo o to může požádat příslušnou OSSZ/PSSZ/MSSZ. **Poruší-li práceneschopný stanovený léčebný režim**, může mu OSSZ/PSSZ/MSSZ **nemocenské snížit nebo zcela odebrat**, nejdéle však na sto kalendářních dnů. Obdobně má podle zákoníku práce možnost snížit nebo odejmout v prvních 14 kalendářních dnech náhradu mzdy zaměstnavatel.

5. **Peněžitá pomoc v mateřství** (PPM) bude činit **70 %** z denního vyměřovacího základu a vyplácí se od prvního dne nástupu na PPM. Podle nové právní úpravy ji budou moci **ve více případech** než dosud **čerpat muži**. Bude se to týkat zejména otců, či manželů matek, a to tehdy, když PPM nebude pobírat matka dítěte.

6. Pokud jeden z rodičů či oprávněná osoba zůstane doma s nemocným dítětem mladším 10 let či s jiným členem rodiny, jehož zdravotní stav vyžaduje nezbytné ošetřování, bude nově dostávat tzv. **ošetřovné** (do 31. 12. 2008 „podpora při ošetřování člena rodina“ – POČR). Rodiče či jiné oprávněné osoby se budou moci od 1. 1. 2009 jednou **v ošetřování vystřídat**.

7. **Nemocenského pojištění** nově **nejsou účastni společníci a jednatelé společností s ručením omezeným a komanditisté komanditních společností**, kteří mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro společnost práci, za kterou jsou společností odměňováni, a **členové v družstvech**, kde podmínkou členství v družstvu není pracovněprávní vztah k družstvu. Tyto osoby jsou při splnění stanovených podmínek účastni povinného důchodového pojištění.

8. **Účastni nemocenského pojištění** také **nejsou studenti a žáci**. Nejde totiž o osoby, které v době nemoci přicházejí o výdělek.

Zdroj: ČSSZ

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)
- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulační požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)